

Шишкіна Ксенія Олегівна,
курсант 4 курсу факультету
підготовки фахівців для органів
досудового розслідування
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ
Науковий керівник:

Ярошенко Артем Сергійович,
кандидат юридичних наук, доцент
кафедри цивільного права та процесу
факультету підготовки фахівців для
підрозділів кримінальної поліції
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ

АНАЛІЗ ПРЯМИХ ПОДАТКІВ В СИСТЕМІ ОПОДАТКУВАННЯ БАНКІВСЬКИХ УСТАНОВ В УКРАЇНІ

Податки значною мірою впливають на всі економічні процеси в державі. Вони є підґрунтям для загального розвитку будь-якої країни. Актуальність даного дослідження полягає в тому, що прямі податки є законодавчо закріпленою можливістю держави здійснювати контроль за коштами, отриманими від фізичних та юридичних осіб, до яких належать і банківські установи.

Дослідженням та вивченням проблемного питання, пов'язаного з аналізом прямих податків в системі оподаткування банківських установ в Україні займався цілий ряд науковців, серед яких особливо можна виділити наукову діяльність таких вчених як: П. Гега, В. Федосова, В. Федоров, В. Опарін, Ю. Козак, Т. Савченко, А. Ластовецький та інші.

Під терміном «прямий податок» слід розуміти такий податок, що стягується з доходів та майна платників у встановленому законодавством порядку.

На сьогоднішній день в Україні встановлені такі види прямих податків:
на прибуток підприємств;
на доходи фізичних осіб;
податок на майно;
податок з власників транспортних засобів.

Податок на прибуток підприємств сплачується платниками-резидентами, тобто суб'єкти господарювання та управитель фонду операцій з нерухомістю, який на підставі Закону України «Про фінансово-кредитні механізми і управління майном при будівництві житла та операціях з нерухомістю» здійснює діяльність щодо операцій із довірчого управління. Також, зазначений податок може сплачуватись платниками-нерезидентами до

яких належать юридичні особи, утворені в будь-якій організаційно-правовій формі та їх постійні представництва. Об'єкт оподаткування визначений у ст. 134 Податкового кодексу України. У ст.136 цього ж кодексу визначена базова ставка податку, що становить 18 відсотків, але в залежності від напрямку господарської діяльності, разом із базовим податком на прибуток може окремо встановлюватись податок на дохід, в розмірі, визначеному ч.2 ст.136 Податкового кодексу [1].

Податок на доходи фізичних осіб сплачується такими платниками податку як: фізична особа-резидент, фізична особа-нерезидент та податковий агент. Об'єктом оподаткування для особи-резидента є загальний місячний (річний) оподатковуваний дохід, доходи з джерела їх походження в Україні та іноземні доходи. У той же час, об'єктом оподаткування особи-нерезидента є загальний місячний (річний) оподатковуваний дохід з джерела його походження в Україні та доходи з джерела їх походження в Україні, які остаточно оподатковуються під час їх нарахування. Базою оподаткування є загальний оподатковуваний дохід, тобто будь-який дохід, який підлягає оподаткуванню, нарахований на користь платника податку протягом звітного податкового періоду [1]. Відповідно до ч.5 ст.164 Податкового кодексу під час нарахування доходів у будь-якій не грошовій формі базою оподаткування є вартість такого доходу, розрахована за звичайними цінами, помножена на коефіцієнт, що вираховується за такою формулою:

$$K = 100 : (100 - Sp)$$

де K - коефіцієнт;

Sp - ставка податку, встановлена для таких доходів на момент їх нарахування.

Необхідним є зазначити, що ставки податку на доходи фізичних осіб визначаються згідно ст.167 Податкового кодексу.

Податок на майно складається з: податку на нерухоме майно (крім земельної ділянки), транспортний податок та плата за землю. Платниками податку на нерухоме майно є фізичні та юридичні особи-резиденти та нерезиденти, що є власниками житлової та нежитлової нерухомості. Об'єктом оподаткування є житлове або нежитлове нерухоме майно, а також його частка. У даному випадку базою оподаткування є загальна площа раніше згаданого майна. Порядок обчислення суми визначений у ч.7 ст.266 Податкового кодексу. Зазначені обчислення здійснюються відповідним контролюючим органом за місцем реєстрації власника такої нерухомості виходячи із загальної площі об'єкту оподаткування та визначеного законом коефіцієнту ставки.

Транспортний податок являє собою здійснення платежу на користь державних фондів фізичною або юридичною особою, яка має у власності транспортний засіб. Об'єктом оподаткування є легкові автомобілі, з моменту

випуску яких минуло не більше п'яти років та вартість яких становить понад 375 розмірів мінімальних заробітних плат, встановлених законом на 1 січня звітного року. Ставка даного податку встановлюється у розмірі 25000 гривень на рік за кожен автомобіль, що є об'єктом оподаткування.

Платниками земельного податку є власники земельних ділянок, їх часток та землекористувачі. Об'єктами оподаткування виступають земельні ділянки, що знаходяться у власності чи користуванні та земельні частки, що знаходяться у власності. Базою для оподаткування є нормативна грошова оцінка земельних ділянок з урахуванням коефіцієнта індексації та площа земельних ділянок, нормативна грошова оцінка яких не проведена. Коефіцієнт індексації вираховується за формулою:

$$K_i = I:100$$

де I - індекс споживчих цін за попередній рік,
K_i – коефіцієнт індексації.

З огляду на вище зазначене ми можемо зробити висновок, що банківські установи є об'єктами оподаткування в податковій системі нашої країни. Зокрема, на банківські установи поширюється стягнення прямих податків, до яких належать: податок на прибуток підприємств, податок на майно та податок з власників транспортних засобів.

Доречним є зазначити, що національне податкове законодавство, насамперед те, що безпосередньо стосується оподаткування банківських установ не є досконалим, тому існує необхідність у подальшому його реформуванні. На нашу думку, комплексний аналіз національного та зарубіжного податкового законодавства дасть змогу сформулювати оптимальну податкову політику в сфері оподаткування банківських установ.

Бібліографічні посилання:

1. Податковий кодекс України: Закон України від 02.12.2010 року № 2755-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17> (дата звернення: 25.10.2020р.).
2. Актуальні напрями реформування вітчизняної податкової системи. URL: <https://ngoipr.org.ua/news/aktualni-napryamy-reformuvannya-vitchyznyanoyi-podatkovoyi-systemy/> (дата звернення: 26.10.2020р.).
3. Білик М.Д., Золотко І.А. Податкова система України: Навч.-методич. посіб. для самостійного вивчення дисципліни. К.: КНЕУ, 2000, 192с.